

A feltárt 12–19. századi kerámiatöredékeket a Szent István király Múzeumba szállítottuk.

SIKLÓSI GYULA

327. Székesfehérvár, Koronázó tér 3.

(Fejér megye) Kk, Kú, Tö

2007. június 25. és 2008. január 3. között régészeti feltárást végeztünk a telken (Hrsz.: 386). Az épület D-i, alapincézetlen frontján egy 28,46 m² és ennek É-i oldalán két kisebb, összességében 15 m² alapterületű helyiségben.

A kutatott terület a királyi bazilikához D-ről csatlakozó, kolostor jellegűen kiépített épületeryűttes kerengőjének udvara. Az eddig alapincézetlen részen a feltételezett középkori rétegekkel szemben 3–3,5 m mélységig újkori és kora újkori feltöltési rétegeket találtunk. Ezek kora közelebből: 19–20. századi csatornák, a 20. sz. elején betemetett kút, egymást metsző török kori gödrök, részben 17. századi és 18. sz. eleji leletanyaggal. A gödrökből néhány középkori kőfaragvány is előkerült, közöttük egy román kori, levéldíszes ívrészlet és gótikus tagozatok. A gödrökkel a területen egykor álló középkori épületek alapfalait is csaknem egészében elpusztították. Csatlakozó középkori rétegek hiányában a falak helyzetéből és a gödrökben talált néhány gótikus faragványból sejthető csak, hogy a kolostor jellegű prépostsági épületeryűttes elbontása után emelt 14–15. századi épületekhez tartoztak.

A gödrök alatt a kerengőudvar temetőjének maradványaként 13 bolygatott sírt tártunk fel. A sírokat habarcs- és kötörmelékes, feltehetően 10–11. századi feltöltési rétegekbe ásták bele.

BICZÓ PIROSKA

328. Székesfehérvár, Nagy Lajos király utca

(Fejér megye) Á, Kö

2007. május 15-én próbafeltárást végeztünk a telken (Hrsz.: 14677/27). A tervezett lakóház ÉNy-i oldalán kb. 65 m² felületű, kb. 18,5×3,5 m nagyságú kutatóárkot nyitottunk. A gépi erővel történő humuszolást követően 7 objektum körvonala rajzolódott ki: 1 sütőkemence (sütőplatni és hamuzógödör), 1 vasolvasztó(?) vagy pörkölő(?), 1 méhkas alakú gödör, 1 nagyobb ÉNy-DK-i irányú árok, 3 kisebb ÉK-DNy-i irányú árok. A fenti objektumokból középkori kerámiatöredékek mellett állatcsontok és vassalakmaradványok kerültek elő. Az előkerült objektumok jellegük alapján a középkori Kisfalud településéhez tartozhattak, leletanyaguk alapján előzetesen az Árpád-korra keltezhető.

SCHILLING LÁSZLÓ

329. Székesfehérvár, Olaj utca 12.

(Fejér megye) Á, Kö

2007. május 4–15. között próbafeltárást végeztünk a telken (Hrsz.: 9003).

Az utcafronttól 27 m-re nyitottunk egy 30 m²-es szelvényt, amelynek ÉNy-i oldalán ÉK-DNy irányú, 25 cm mély árok feltárta rajzolódott ki. Állatcsont és 1 középkori kerámiatöredék került elő belőle. Az árok irányítása eltér az utca jelenlegi beépítési szerkezetétől. A megnyitott felületben több újkori falat, 1 újkori cölöphelyet, 1 újkori szemetes-, emésztőgödört találtunk.

Július 12–17. között a próbafeltáráshoz kapcsolódóan további 50 m²-nyi felületet tártunk fel, hogy az előkerült középkori árok nyomvonalát és annak környezetét tisztázzuk. A humuszolás során további, nem újkori objektumot is találtunk a területen. Összesen 10 objektumot tártunk fel.

Megállapíthattuk, hogy a több periódusú lelőhely, amelyből jelenleg pontosabban csak az Árpád-kori részeket lehet keltezni, a tervezett épület utcafronti része felé is továbbterjed.

Szeptember 3–19. között kiterjesztettük a kutatást. A korábbi feltárásokon előkerült objektumok – egy kivétellel – a kiterjesztett területeken is folytatódtak. Újabbak is jelentkeztek, ezek közül háromnak lehetett egyértelmű meghatározást adni, az első egy eredetileg talán házhoz, vagy hodályhoz tartozó gödör, amelyet Árpád-kori hulladékkal (kerámia, állatcsont) töltöttek fel. A második egy a munka-, anyagkinyerő gödörből induló árok, amely a mai Olaj utca felé kifut a telekről. A harmadik az Olaj utca felőli telekhatár alatt közvetlenül három részből álló árok, amelynek irányítása egybeesik a telekhatárral. A további objektumok (kisebb kerek gödrök, cölöplyukak, szemetesgödrök) vagy nem tartalmaztak értékelhető leletanyagot, vagy legújabb korinak bizonyultak.

Az előkerült lelőhelyet Árpád-kori falurészletként lehet értelmezni, azzal a kitételrel, hogy valószínűleg valamilyen ipari tevékenységhez (fazekasság?) kötődő terület volt.

Munkatársak: Prander Péter, Schilling László.

KOVÁCS LORÁND OLIVÉR

330. Székesfehérvár-Palotaváros,

Bátty Zsigmond utca 1–3.

(Fejér megye) Kk

2007. október 15-én értesítést kapott a múzeum, hogy a ház előtt optikai kábel fektetéséhez nyitott árokból kerámia és emberi csont került elő. A helyszínen megállapítottuk, hogy a földmunkákkal valószínűleg egy késő középkori temetőt bolygattak meg. Az árokból gépi erővel kitermelt földből késő középkori mázas kerámia töredékei mellett embercsontok kerültek elő. Másnap lehetőségeinkhez mérten kitisztítottuk az ÉNy-DK-i irányú, kb. 40 m hosszú, kb. 0,4 m széles, kb. 0,6–0,8 m mélységű árkot, összegyűjtöttük a leletanyagot, valamint fényképes és rajzos dokumentációt készítettünk. Az árok „középső” részén, kb. 20 m hosszú szakaszon, az árok metszetének mindkét oldalán további embercsontokat, sírokat figyeltünk meg.